

Hytteliv på Syndin gjennom 100 år!

En dag i oktober 2002 falt øynene våre tilfeldigvis på en annonse i Aftenposten med følgende tekst: «Nydelig beliggende hytteeiendom på Midtre Syndin med flott utsikt mot vannet og fjellene omkring.» Selv hadde vi aldri vært på Syndin og ante knapt hvor stedet lå. Egentlig var vi heller ikke på jakt etter egen hytte. Men det var likevel noe ved annonsen som ikke slapp taket i oss. Vi satte oss i bilen og dro av sted på visning. Ved første besøk forsto vi raskt at underteksten i annonsen - «eiendommen trenger oppgradering» - i beste fall var et understatement. Likevel: en knapp uke senere var vi de lykkelige eiere av en hytte som ifølge skriften på veggen var fra 1921! Men de siste årene hadde hytta stått ubrukt, uten løpende vedlikehold.

Det kom til å bety et par år med omfattende reparasjoner og oppgraderinger. Men resultatet er vi vel fornøyd med. Senere har vi fått høre at hytta skal være Syndins eldste. Det var Torger Aastad, bestefaren til Tomas Aastad som i dag driver Åstadstølen sammen med datteren Marianne, som i 1921 solgte hyttetomta til en forretningsmann ved navn T. H. Skonnord. Han drev en jernvarehandel i Storgata 10 på Gjøvik. Blant bygdas folk har hytta derfor i alle år gått under navnet Skonnordhytta. Men i skylddelingsforretningen fra 1921 er eiendommen gitt navnet Synhaug. Og et mer passende navn kan man vanskelig tenke seg.

I boka «Stølsliv i Vestre Slidre», utgitt i 2018, har vi senere kunnet lese følgende: «Tidleg var det ein del velstående forretningsfolk som fekk seg hytter spreidd på teigane på Midtre Syndin, mellom andre Skonnord, Malm, Lonning og Heidenreich. Det utvikla seg eit spesielt gjensidig forhold mellom hytteeigarane og gardsbruket dei hadde kjøpt grunn hjå. Hytteeigaren skaffa bonden rimelege og nyttige varer frå byen lettvindt. Attende fekk han ein del som vi i dag vil kalle vaktmeistertjenester, pluss mjølk, fløyte, poteter og egg. Folk på garden skaffe opp proviant og drikke på hytta i god tid, vaska, henta tomgods, frakta med hest eller drog på skikjelke pjank og utstyr når hytta skulle befolkast til feriar.» I samtale med Tomas Aastad har vi fått bekreftet at nettopp slik var det, og at familien hans gjennom flere generasjoner pleiet nær kontakt og vennskap med familien Skonnord. Og både store og små i familien Skonnord koste seg med hytte- og stølslivet på Syndin!

Selve oppføringen av hytta var det en annen av bygdas menn som sto for. Minda Horge, moren til Andres Horge, kan fortelle at det var faren hennes, Andres Robøle, som bygget hytta. Hva vet vi så noe om livet på Skonnordhytta og på Syndin fra starten av? Her kommer en gammel hyttebok oss til hjelp! Der berettes det f.eks om et strålende ørretfiske i Syndin-vanna på 1920/30-

tallet. Etter 16 dagers opphold sommeren 1922 var fangsten totalt 196 fisk, ca 65-70 kilo ble saltet ned og bragt med til byen: «Alle er enige om at disse 16 dagene der er tilbragt her på Synhaug, var enestående hyggelige, og skyldes dette ikke minst at vore Damer har fået alt anbragt av Inventar, der det akkurat skal og bør være. Og for oss fiskere har det været dobbelt hyggelig, når vi slitne efter Roing er kommen hjem til dækket bord, enten klokken har været 4-5 om Eftermiddagen til Middag eller 11-12-1 eller 1/2-2 Natt til Aftensmad!»

Når det gjaldt akkurat dette med roing, sørget herskapet for å medbringe en egen «rorskar» ved navn Haakon. Han ble innlosjert i et gammelt sel som Skonnord fikk kjøpt og flyttet fra stølen til Øvre Brekkebakkadn. Selet ble kalt for Håkonshallen etter fornavnet til hjelpemannen. Det hører med til historien at familien Skonnord i en del år også hadde med seg sin egen kokke og hushjelp. Og slik kunne livet på Synhaug utfolde seg: «*Pauline vasker, koger og bager ... Ole fisker af alle Kræfter, Haakon roer så Vandet skvætter, og Fisker de faar, saa det forslaer ...*»

Det var ikke bare ørret som ble båret til hus: 18/8-1922 - «Plukket i løpet av siste uke ca. 50 kg Multer.» Og endelig en jaktrapport: 9/9-1932 - «5 dagers jakt ga som resultat 85 ryper + 2 spurvehauker, 1 bekkasin og 1 ugle (!)»

Enkelte tilfeldige fotturister fant ifølge hytteboka veien til Synhaug og ble møtt med gjestfrihet: 3/7-1937 - «Tusen takk for en halv times besøk på Synhaug. For to trette fotvandrere var det en halv time i Himmelvei.» Undertegnet Jens Chr. Hauge og Sigurd Juell Lorentzen. Hauge - den gang 22 år - ble under krigen leder for MILORG, Hjemmefrontens militære organisasjon, og satt deretter som forsvarsminister i regjeringen fra 1945 til 1952. Men som ung jus-student var Hauge, sammen med 4-5 andre studiekamerater, en hyppig gjest hos familien Eckhoff og sønnen Torstein på gården Husaker i bygda og stølen på Grønsenn. De utgjorde en tett vennekrets av usedvanlig flittige og begavede jusstudenter som blant innvidde gikk under navnet Husaker-kretsen (eller Husaker/Kvithaug-kretsen). Til stølen på Grønsenn dro kretsen opp hver sommer for å kollokvare og pugge. Så det var nok derfra de kom, de to trette fotvandrene denne julidagen i 1937.

Ja, dette var noen «smakebiter» fra historien om livet på Synhaug i gamle dager, slik det framgår av den gamle hytteboka. Og selv har vi nå nettopp ferdigskrevet vår egen første hyttebok, med minner om gode dager på Syndin sommer som vinter gjennom snart 20 år.

Vi trives med vår gamle, og gammeldagse hytte, og gleder oss til å markere 100-årsjubileet med en middag for storfamilien på Syndinstøga i august! Så gjenstår det å se om hytta vil bli stående i nye 100 år framover.

Kari og Tomas Øvergaard